

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Priecelovej a členiek JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu: **V., spol. s r. o., M.**, IČO: X., proti žalovanému: **JUDr. J. B., J.** správca konkurznej podstaty úpadcu P. S. S., a. s. „v konkurze“, H., IČO: X., **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 10 644 674,50 Eur**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 14. decembra 2009 č. k. 52Cbi 7/2005-377, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. decembra 2009 č. k. 52Cbi 7/2005-377 **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa domáhal podanou žalobou určenia, že pohľadávka vo výške 10 644 674,55 Eur (320 689 465,50 Sk) titulom náhrady škody, náhrady ušlého zisku a náhrady trov konania je nesporná ako pohľadávka prvej triedy.

Žalobca ako objednávateľ uzavrel so spoločnosťou V., a. s., ako zhotoviteľom dňa 11. 01. 1995 zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo zhotovenie diela: Stavebná Časť stavby

„vodná elektrárň B. a B., v termíne do 29. 03. 1996. Podľa bodu 3.1.1 bola dohodnutá cena na sumu 40 012 000,-- Kč. Podľa bodu 3.2.2 1/ zálohu vo výške 4 500 000,--Kč poskytne objednávateľ zhotoviteľovi v lehote do 30 dní po uzavretí zmluvy. Zhotoviteľ termín zhotovenia diela nedodržel, a na stavbe podľa vyjadrenia žalobcu svojou nekvalitnou prácou spôsobil značné finančné škody, stavbu opustil, preto si žalobca uplatnil právo na náhradu škody a ušlého zisku.

Účastníci uzavreli dodatok č. 1 k zmluve o dielo, dňa 16. 03. 1995, podľa ktorého objednávateľ poskytne zhotoviteľovi zálohy, a to v termínoch a výškach: 1. záloha 25 000 000,-- Kč v termíne do 17. 03. 1995, 2. záloha 15 000 000,-- Kč v termíne do 10. 06. 1995. Účastníci zmluvy uzavreli aj dodatok č. 2 dňa 16. 03. 1995, podľa ktorého objednávateľ poskytne zhotoviteľovi v súvislosti s rozšírením predmetu plnenia ďalšiu zálohu: 3. záloha 5 700 000,-- Kč v termíne do 10. 06. 1995.

V konaní bolo preukázané, že žalobca celkovo uhradil zhotoviteľovi zálohové platby vo výške 25 772 000,-- Kč. Účastníci zmluvy o dielo si v bode 8.2. zmluvy dohodli, že zmluvné strany označujú porušenie zmluvy za podstatné, ak objednávateľ neposkytne zhotoviteľovi spolupôsobenie pri plnení záväzku, ku ktorému sa zaviazal v tejto zmluve, ak toto nesplnenie zmarí u zhotoviteľa možnosť vykonať dielo, alebo podstatne sťaží jeho realizáciu. Za takéto spolupôsobenie objednávateľa sa označuje aj poskytovanie záloh v súlade so zmluvnými dohovormi.

Medzi žalobcom a úpadcom prebiehali rokovania ohľadne dokončenia výstavby diela. Medzi účastníkmi z predložených dokladov bola zrejma snaha o pokračovanie v stavbe, podľa záznamu z kontrolného dňa z 19. 03. 1996 bol dodávateľom uvedený termín dokončenia stavebných prác do 31. 12. 1997. Okrem iného, strany sa nedohodli o otázkach dofinancovania celej stavby a tiež konštatovali, že v prejednaní o dodatku č. 3 nedošlo k dohode. Účastníci zmluvy o dielo jednali aj o nedostatočnom financovaní stavby, ktoré financovanie mal zabezpečiť žalobca.

Súd zistil, že v protokole z rokovania vo firme K. v R. zo dňa 16. 10. 1997, ktoré sa týkalo riešenia vzťahov a ďalších postupov pre dokončenie stavby, je v bode 1 uvedené, že firma V. nemá zabezpečené financovanie stavby a žiadala V., a. s., o zabezpečenie garancie

úveru, ako optimálneho variantu riešenia. V bode 3 je uvedené, že V. cestou svojho právneho zástupcu odovzdá právnemu zástupcovi firmy V. podmienky, za ktorých by bol ochotný vyššie uvedenú požiadavku plniť. V bode 4 sa účastníci dohodli, že akonáhle bude zabezpečené financovanie, je firma K. pripravená pokračovať v zákazke a odovzdá podklady pre projektovanie stavebnej časti.

Ďalej súdu bol predložený list riaditeľa Štátneho fondu životného prostredia ČR z 11. 04. 1996, adresovaný žalobcovi, nazvaný: „Nepĺnenie podmienok zmluvy č. 01459427 o poskytnutí podpory“, v ktorom riaditeľ Štátneho fondu životného prostredia ČR okrem iného uvádzal, že vzhľadom k tomu, že rozhodujúca podmienka úplného finančného zaistenia akcie nie je k dnešnému dňu splnená, a nie je splnený ani termín dokončenia, pristupuje v súlade s podmienkami zmluvy o poskytnutí podpory k sankčnému opatreniu a v rozsahu tejto zmluvy požaduje vrátiť fondom poskytnuté finančné prostriedky vo výške 40 012 000,-- Kč, vrátane dlžnej čiastky úrokov.

Na jednaní dňa 07. 05. 1998 za účasti právnych zástupcov V., a. s. a V., s. r. o., sa zástupcovia strán dohodli, že ich klienti majú záujem na riadnom dokončení diela. Zástupcovia firmy V., a. s., splnenie záväzku podmienili zaistením financovania stavebnej časti diela zo strany investora. Zástupca investora a vlastník pozemku navrhli založenie akciovej spoločnosti pre dostavbu Vodného diela s tým, že ako vklady z jeho strany by mohli byť poskytnuté napríklad pozemky, know how, kontakty na B. atď.; a zo strany dodávateľa V., a. s., by vkladom bolo už vykonané dielo a záväzok pri dokončení diela a poskytnuté záruky pre O. B. v R. s tým, že by súčasne investor a dodávateľ stavebnej časti vodného diela na základe dohody o urovaní prestali voči sebe uplatňovať pohľadávky, ktoré proti sebe v súčasnej dobe uplatňujú z titulu náhrady škody u investora a u dodávateľa z titulu postúpenej pohľadávky od Fondu životného prostredia a tieto pohľadávky by zanikli.

Ďalej mal súd k dispozícii list právneho zástupcu úpadcu zo dňa 15. 05. 1998, ktorý adresoval Okresnému úradu v K. referát životného prostredia, v ktorom poukazuje na jednanie zo 07. 05. 1998. Na tomto stretnutí JUDr. V. opätovne uviedol, že investor má zaistené financovanie dokončenia diela, avšak skutočnosť je taká, že finančné prostriedky z R. sú k dispozícii v prípade ručenia tretej osoby, ktorú však V., spol. s r. o., zatiaľ nezaistil. Do dnešného dňa neobdržal JUDr. H. žiadnu informáciu, a je poverený svojim klientom

konštatovať, že bez úhrad prevedených stavebných. prác a bez riadneho doloženia zaistenia financovania stavby V., a. s. v ďalších prácach na stavbe MVE B. v žiadnom prípade nebude ďalej pokračovať.

Dňa 02. 02. 1998 zaslal V., a. s., žalobcovi oznámenie o tom, že budú 01. 02. 1998 odvolávať z predmetnej stavby svojich pracovníkov a premiestnia dopravu a mechanizáciu, pričom poukázal na rokovanie zo 16. 10. 1997 v sídle spoločnosti K., a uviedol, že napriek všetkému úsiliu spoločnosti V., a. s., vynaloženému krieseniu situácie, okrem iného dokumentovaného návrhom právneho zástupcu JUDr. Š. H. zo dňa 31. 10. 1997, kedy V., a. s., potvrdil svoju pripravenosť dokončiť a dať do prevádzky MVE B. za podmienok garantovania vzájomných práv a povinností, nezmenila spoločnosť V., spol. s. r. o., svoj nezodpovedný a liknavý prístup k realizácii celého diela. Do dnešného dňa nezaujala záväzné stanovisko k požiadavkám spoločnosti V., a. s., v zmysle svojho záväzku, ku ktorému sa zaviazala pri rokovaní zúčastnených strán zo dňa 20. 11. 1997. Z týchto dôvodov na strane objednávateľa nemôže spoločnosť V., a. s., pokračovať vo vykonávaní stavebných prác.

Z ručiteľského prehlásenia spoločnosti V., a. s., Ž., z 09. 02. 1995 súd zistil, že V., spol. s. r. o., K., uzavrel so štátnym fondom životného prostredia ČR zmluvu o podpore z 18. 01. 1995, podľa ktorej fond požičiaval príjemcovi podpory - firme V., s. r. o., čiastku 40 012 000,- Kč (dohodnutá cena v zmysle zmluvy o dielo). V., a. s., týmto prehlásil, že všetky pohľadávky Fondu ČR voči príjemcovi podpory, ktoré vznikli alebo v budúcnosti vzniknú podľa zmluvy o podpore, uspokojí, ak ich v riadnom termíne neuspokojí príjemca podpory. Platnosť záruky končí dňom vkladu zástavného práva ku zhotovenému dielu vrátane funkčne súvisiacich pozemkov v prospech fondu.

Úpadca bol ručiteľom predmetnej pohľadávky a keďže ju žalobca Štátnemu fondu ČR nesplácal, túto zaplatil úpadca vo výške 49 145 482,63Kč. Podľa úpadcu je zrejmé, že sumu, ktorá bola žalobcovi poskytnutá vo výške ceny diela, v konečnom dôsledku uhradil v celom rozsahu za žalobcu úpadca.

Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že úpadcovi mali byť zo strany žalobcu poskytované zálohy v zmysle zmluvy o dielo a v zmysle dodatku č. 1 a č. 2 k zmluve o dielo.

Medzi účastníkmi zmluvy prebiehali viaceré rokovania, ktorých témou bolo financovanie stavby s tým, že k dohode ohľadne dofinancovania stavby zo strany žalobcu nedošlo a úpadca sa vyjadril, že bez riadneho doloženia zaistenia financovania výstavby nebude v ďalších prácach na stavbe MVE B. v žiadnom prípade ďalej pokračovať. Účastníci zmluvy si v bode 8.1 písm. b/ dohodli, že porušenie zmluvných záväzkov z tejto zmluvy jednou zo zmluvných strán má za následok vznik práva dočasného prerušenia plnenia zmluvy tej strane, ktorá bola porušením záväzku dotknutá, a to až do doby odstránenia príčin.

Zmluvná strana, ktorá porušením svojho zmluvného záväzku vyvolala dočasné prerušenie, je povinná na návrh druhej strany pristúpiť na zmenu zmluvy z titulu dočasného prerušenia. Ďalej si zmluvné strany dohodli za podstatné porušenie zmluvy to, ak objednávateľ neposkytne zhotoviteľovi spolupôsobenie pri plnení záväzku, ku ktorému sa zaviazal v tejto zmluve a za takéto, spolupôsobenie objednávateľa sa okrem iného označuje podľa zmluvy o dielo poskytovanie záloh v súlade so zmluvnými dohovormi, ktorá povinnosť preukázateľne v celom rozsahu splnená nebola.

Z predložených dôkazov, ako aj z vylučku svedkov - Ing. V. S., Ing. J. C., L. D., J. K., L. K., Ing. A. M., Ing. J. S., Ing. V. S., nemal súd jednoznačne preukázané, že skutočne došlo k odstúpeniu od zmluvy zo strany spoločnosti V., a. s., aj keď táto skutočnosť bola uvedená v zápise z kontrolného dňa zo dňa 18. 9. 1995, kde zástupca V. uviedol, že si uplatňuje právo na odstúpenie od záväzku v zmysle čl. 8 bod 1 zmluvy o dielo, ale bola spochybnená oprávnenosť konajúcich osôb konať za V., a. s., t. j. vykonať tento právny úkon.

Súd predmetnú vec preto posúdil aj z hľadiska toho, či si žalobca opodstatnene uplatnil právo na určenie pravosti pohľadávky vo výške 10 644 674,55 Eur (320 681 465,55 Sk) titulom náhrady škody, náhrady ušlého zisku a náhrady trov.

Na základe zisteného skutkového stavu mal súd za preukázané, že nárok žalobcu na náhradu škody a ušlého zisku vo výške 10 559 864,70 Eur (318 126 484,-- Sk) nie je dôvodný, nakoľko zo strany žalobcu neboli preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 373 OBZ. Keďže sa žalobca zaviazal k súčinnosti v zmysle zmluvy o dielo a túto súčinnosť úpadcovi neposkytol, nemôže mať potom žalobca nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinnosti povinnej strany (úpadcu) bolo spôsobené

nedostatkom súčinnosti, na ktorú bola poškodená strana (žalobca) povinná tak, ako to uvádza § 376 Obchodného zákonníka.

Žalobca svoj nárok na náhradu škody v zmysle § 373 a nasl. Obchodného zákonníka nepreukázal, neunesol dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. v prospech žalovaného, ktorý si však náhradu trov konania neuplatnil, a preto mu ich súd ani nepriznal.

Proti tomu rozhodnutiu prvostupňového súdu sa odvolal žalobca, v zákonom stanovenej lehote podľa ustanovenia § 204 ods. 1 O. s. p. Vo svojom odvolaní, ktoré doplnil na výzvu súdu dňa 12. 04. 2010, uviedol, že sa odvoláva proti prvému výroku, teda vo veci samej, ktoré odôvodňuje tým, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy a že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Tvrdí, že výpoveď svedka Ing. S. je nepravdivá, že sa zúčastnil kontrolného dňa výstavby 18. 09. 1995, spolu s ním sa zúčastnil Ing. K., Ing. B. a Ing. M. Predmetom jednania malo byť prehlásenie štatutárnych zástupcov V., a. s., že došlo k odstúpeniu od zmluvy o dielo. Po jeho vyjadrení žalobca podal námietku krivého svedectva a požiadal, aby vznesenie tejto námietky bolo zaprotokolované. Predsedníčka senátu konajúceho súdu však na to nijako nereagovala.

Poukazuje na to, že k odstúpeniu od zmluvy o dielo nedošlo, čo podporil aj výpoveďou svedka p. Ing. M., stavbyvedúceho, ktorý sa zúčastnil kontrolných dní 18. a 19. 9. 1995. Z uvedeného vyvodzuje, že prvostupňový súd nekvalifikovane a neúplne zistil skutkový stav veci. Domnieva sa, že sa súd neriadil pokynmi odvolacieho súdu, ohľadne vyhodnotenia všetkých námietok žalobcu.

Žalobca v priebehu konania žiadal, aby sa súd podrobne zaoberal situáciou, ktorá zapríčinila nedokončenie stavby, čiže otázkou kvality stavebných prác a nedodržaním projektovej dokumentácie. Za tým účelom požadoval vykonanie dôkazu – listu z 10. 09. 1998,

ktorý adresoval riaditeľovi V., a. s., ktorý podrobne popisuje postup výstavby vodného diela. O tomto navrhnutom dôkaze súd vôbec nerozhodol.

Pripomenul, že medzi spoločnosťou V., spol. s r. o. a zhotoviteľom stavby – V., a. s., došlo dňa 11. 01. 1995 k uzavretiu zmluvy o dielo č. 14-1130/94, čoho účelom podľa ods. 1.2. zmluvy bola povinnosť zhotoviteľa zhotoviť dielo podľa projektovej dokumentácie, a to na svoje náklady a na svoje nebezpečie, a to do 29. 03. 1996. V zmysle príslušných ustanovení OBZ, zhotoviteľ sa zaviazal, že do 29. 03. 1996 bude predmet zmluvy o dielo vykonaný. Zhotoviteľ však dodnes dielo nedokončil a mimo iného ani nestaval podľa schválenej projektovej dokumentácie.

Nakoľko žalobca k 18. 09. 1995 zistil, že dodávateľ nerealizuje stavbu v súlade s projektovou dokumentáciou, pristúpil k prerušeniu financovania a predložil dodávateľovi stavby dodatok k zmluve č. 3 zo 17. 10. 1995. Povinnosťou dodávateľa, vzhľadom k obsahu zmluvy, bolo prijať dodatok č. 3, a to na základe ods. 8.1. písm. a/ a týmto dodatkom sa aj riadiť. Týmto dôkaznými listinami sa súd vôbec nezaoberal, i napriek upozornovaniu žalobcu, že sa jedná o zásadný dôvod nedokončenia stavby. Súd prvého stupňa ani túto záležitosť nijak neodôvodnil, hoci bol k tomu odvolacím súdom vyzvaný.

Nedodržanie projektovej dokumentácie, reklamácie závad, nedodržanie termínu stavby bolo jednoznačným a hlavným dôvodom, pozastavenia financovania a to podľa zápisu z 18. – 19. 09. 1995 a ďalších. Opierajúc sa o ust. § 564 OBZ, ako aj o ust. § 439 ods. 4 OBZ objednávateľ nie je povinný do doby odstránenia väd platiť časť ceny diela, zodpovedajúcej jeho nároku na zľavu, ak vady neboli odstránené. Do doby odstránenia väd preto nemôže byť objednávateľ v omeškaní so zaplatením tej časti ceny diela, ktorá zodpovedá jeho prípadnému nároku na zľavu z dôvodu týchto väd diela. Súd sa tými návrhmi vôbec nezaoberal a riešil len požiadavky žalovanej strany.

Žalobca predložil znalecký posudok spracovaný Ing. M., z Ústavu súdneho inžinierstva Vysokého učení technického v B., za účelom náhrady škody a ušlého zisku za dobu 15 rokov od zmluvne dohodnutého termínu predania diela, t. j. od 29. 03. 1996. Tento posudok rieši náhradu za vyrobenú elektrickú energiu. Takto vyrobená elektrina by bola dodávaná mimo verejnú sieť priamo do elektrickej sústavy spoločnosti T. Projekt o napojení

priamo do elektrickej sústavy spoločnosti T. bol ako listinný dôkaz predložený 14. 12. 2009, avšak tento dôkaz bol odmietnutý, z čoho žalobca tiež vyvodzuje nesprávny postup súdu.

Žalobca po zistení nedodržania projektovej dokumentácie, navrhol žalovanému, aby ako záruku zdarného prevádzkovania vodného diela založili spoločnú firmu pre riadne prevádzkovanie nekvalitne postaveného vodného diela. Žalovaný však požadoval z uvedenej spoločnosti 99% obchodného podielu a konateľstvo. Žalobca takýto návrh nemohol prijať.

Spoločnosť V., a.s., sa zaviazala ručením za úver od Štátneho fondu životného prostredia Českej republiky č. 01459427 z 18. 01. 1995 vo výške 40 012 000,-- Kč. Podmienkou bolo vybudovať MVE B. a B. k termínu 29. 03. 1996. Ak tento termín stavebník nedodrží, vyzve Štátny fond životného prostredia ručiteľa, t. j. V., a. s., k úhrade čiastky 40 012 000,-- Kč. Žalobca tvrdí, že spoločnosť V., a. s., čiastku podvodne odkúpila postúpením pohľadávky a znovu ju postúpila svojej dcérskej spoločnosti O. P., spol. s r. o. Následne túto pohľadávku odkúpil správca konkurznej podstaty spoločnosti P. S. S., a. s., Ž., súdny spor je vedený na Krajskom súde v Brne, sp. zn. 13/14 Cm 163/98.

Z uvedeného vyvodzuje, že súd prvého stupňa nekvalifikovane postupoval pri zisťovaní skutočného stavu na stavbe, nevzal do úvahy predložené listinné dôkazy, niektoré dokonca odmietol prevziať (projekt napojenia elektrického prúdu na spoločnosť T.) a na základe týchto skutočností jednostranne rozhodol. Ďalej uviedol, že samosudkyňa sa neriadila pokynmi odvolacieho súdu a zámerne prehliadla skutočnosti v listinných dôkazoch. Tvrdí, že zástupca žalobcu na prvé súdne pojednávanie nebol pozvaný.

Za danej situácie žalobca žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil k novému prejednaniu a rozhodnutiu vo veci súdu prvého stupňa. Zároveň žiada, aby mu súd v zmysle § 138 ods. 1 O. s. p. priznal oslobodenie od súdneho poplatku za podané oslobodenie.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že svedecké výpovede boli konajúcim súdom dostatočne zhodnotené v priebehu súdneho konania. Poukazuje na to, že žalobca účelovo uvádza zmluvné dojednanie uvedené v bode 1.2 zmluvy o dielo z 11. 01. 1995, v ktorom je uvedená povinnosť zhotoviteľa zhotoviť dielo podľa projektovej

dokumentácie na svoje náklady a na svoje nebezpečenstvo v termíne do 29. 03. 1996. O účelovosti tohto tvrdenia svedčí tá skutočnosť, že ďalšími zmluvnými dojednaniaми, ktoré boli pre riadne a včasné splnenie zmluvy ustanovené v zmluve a jej dodatkoch č. 1 a 2, sa nezmieňuje. Jedná sa pritom o dôležité zmluvné dojednania, ktoré zmluvné strany označili ako poskytnutie súčinnosti zo strany žalobcu, ktoré môže v prípade ich nenaplnenia spôsobiť podstatne porušenie zmluvy. Celkovo mal žalobca na zálohových plátbách uhradiť zhotoviteľovi 50 200 000,-- Kč, pričom posledná úhrada mala byť vykonaná do 10. 06. 1995. Žalobca však uhradil len 25 772 000,-- Kč.

Nakoľko žalobca nepreukázal žiadne finančné krytie na zabezpečenie dokončenia stavebného diela a nemal záujem ani o úpadcom navrhované riešenie, bol nútený ukončiť všetky práce na diele s definitívnou platnosťou ku dňu 01. 02. 1998. Tomuto rozhodnutiu dodávateľ stavby predchádzalo vypracovanie materiálu, ktorý spracovala odborná organizácia R., s. r. o., Z., ktorého cieľom bolo odborne a nestranne zhodnotiť doterajší priebeh prípravy a realizácie stavby a odporučiť dodávateľovi stavby ďalší postup. V materiáli je okrem iného uvedené, že doterajší investor prestal plniť svoju funkciu, je insolventný. Odporúčalo sa okamžite zastaviť práce na stavbe, vykonať len najnutnejšie sanačné práce. Nakoľko dôvody prerušenia nepominuli ani ku dňu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu, tento práce na stavbe neobnovil.

Nezabezpečenie finančných prostriedkov bolo objektívne preukázané samotným neplnením zálohových platieb, ako aj viacerými písomnosťami, ktoré sa nachádzajú v spisovom materiáli. Žalovaný poukázal na List Štátneho fondu životného prostredia ČR z 11. 04. 1996 č. 432/E/96, adresovaný žalobcovi vo veci neplnenia podmienok zmluvy o poskytnutí podpory, v ktorom sa okrem iného uvádza, že žalobca nezabezpečil žiadne vlastné finančné prostriedky na výstavbu predmetnej stavby aj napriek tomu, že sa zaviazal z vlastných zdrojov uhradiť sumu 59 688 000,-- Kč.

O skutočnosti, že dodávateľ stavby mal záujem ukončiť stavebné dielo a toto uviesť do prevádzky, svedčí aj jeho konanie po prerušení prác na stavbe a odchode jeho pracovníkov (list zo dňa 02. 02. 1998). Dňa 07. 05. 1998 bol spísaný záznam z rokovania právnych zástupcov zmluvných strán, v ktorom zástupca dodávateľa konštatuje záujem dokončiť dielo s tým, že požadujú zaistiť finančné zabezpečenie stavebnej časti zo strany investora.

Podmienky, ktoré uviedol v závere tohto zápisu zástupca investora - žalobcu, boli pre dodávateľa z dôvodu finančnej nevýhodnosti neprijateľné. Následne bol zaslaný list právneho zástupcu dodávateľa, adresovaný Okresnému úradu v K. zo dňa 15. 05. 1998, v ktorom je uvedené, že do dnešného dňa žiadnu informáciu žalovaný neobdržal a je poverený svojím klientom konštatovať, že bez úhrad prevedených stavebných prác a bez riadneho doloženia zaistenia financovania výstavby V., a. s., v ďalších prácach na stavbe MVE B. v žiadnom prípade nebude ďalej pokračovať.

Žalovaný však od zmluvy riadne v zmysle zmluvných dojednaní odstúpil (bod 8. zmluvy o diele), resp. z dôvodu na strane žalobcu práce prerušil k 19. 09. 1995 a túto skutočnosť žalobcovi oznámil listom zo dňa 02. 02. 1998.

V priebehu výstavby sa úpadca viackrát domáhal riešenia pretrvávajúcich problémov, ktoré sa vyskytli z dôvodov nesprávne zrealizovaných inžiniersko-geologických prieskumných prác. Vzhľadom na to, že nesprávne vykonaný geologický prieskum znemožňoval riadne pokračovanie stavebných prác, požiadal úpadca o vypracovanie odborného posudku súčasného stavu stavby VE B. Z posudku vyplýva, že počas výstavby došlo niekoľkokrát k prerušeniu stavebných prác, ktoré vznikli vplyvom nezrovnalostí pôvodného geologického prieskumu. Prvé upozornenie zo strany zhotoviteľa na odlišnosť geológie na stavbe oproti geologickým podmienkam, ktoré vyplynuli z geologického posudku, bolo už 17. 05. 1995. Od tej doby vznikli ďalšie pochybnosti, ktoré viedli k objednaní dodatočného geologického posudku. Výsledky tohto geologického prieskumu sa výrazne odlišovali od výsledkov v pôvodnom posudku. Jedná sa najmä o fyzikálne mechanické vlastností podlažia, vrátane kvality základovej škáry elektrárne. V materiáli bolo konštatované, že stavebné problémy, ktoré na stavbe nastali, vyplývajú z odlišných geologických prieskumov. Nekvalitné vykonanie geologického prieskumu bolo prvotnou príčinou stavebných nedostatkov, ktoré sa pri budovaní diela preukázali.

K ručeniu žalovaný uviedol, že žalobca účelovo uviedol, že jedinou podmienkou predčasnej úhrady poskytnutú úveru vo výške 40 012 000,-- Kč bolo nedodržanie termínu vybudovania stavby do 29. 03. 1996. V prípade, ak tento termín nebude dodržaný, nastupuje povinnosť ručiteľa (úpadcu) poskytnutý úver uhradiť v plnej výške. V skutočnosti však poskytnutý úver mal hradiť len 40,1% nákladov stavby s tým, že žalobca mal z vlastných

zdrojov uhradiť 59 688 000,-- Kč. Úpadca, ktorý za poskytnutý úver ručil a mal vedomosť, že žalobca je hlboko insolventný, bol nútený vstúpiť do konania so Štátnym fondom životného prostredia ČR, aby tak zabránil ďalšiemu nárastu jeho pohľadávky v podobe dojednaného penále, ktoré predstavuje výšku 40 012,-- Kč denne. Z tohto dôvodu uzavrel so Štátnym fondom životného prostredia ČR zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 01. 10. 1996 a celú pohľadávku vrátane úroku vo výške 2 445 178,70 Kč za žalobcu uhradil. Túto skutočnosť a vyššie uvedený legálny postup úpadcu, ktorý uhradil namiesto žalobcu vyššie uvedený úver a jeho príslušenstvo, si žalobca v odvolaní dovolil označiť ako podvodné odkúpenie. Ďalej požiadal súd, aby pri rozhodovaní o odvolaní bolo prihliadnuté na jeho písomné vyjadrenia z 09. 03. 2009, 27. 04. 2009 a 09. 12. 2009 a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p.

Predmetom odvolacieho konania je žalobcom uplatnené právo podľa § 23 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zmien. Žalovaný poprel žalobcom prihlásenú pohľadávku vo výške 320 689 465,50 Sk v konkurznom konaní úpadcu – V. a. s., teraz P. S. S., a. s. v konkurze (zmena obchodného mena úpadcu) na prieskumnom pojednávaní, konanom dňa 15. 12. 2004 ako nedôvodnú.

Žalobca ako veriteľ opodstatnenosť prihlásenej pohľadávky odvodzuje porušením zmluvného záväzku - zmluvy o dielo č. 14-1130/94 zo dňa 11. 01. 1995, a to nedodržaním dohodnutého termínu odovzdania diela – stavebnej časti vodnej elektrárne B. a B. do 29. 03. 1996, svojvoľným opustením staveniska a nekvalitnou prácou zhotoviteľa diela (úpadcu), čím mu vznikla škoda, ktorú si vyčíslil vo výške 2 767 775, 87,- Kč a ušlý zisk za obdobie 15 rokov vo výške 257 352 000,-- Kč.

Z obsahu spisu a z vykonaného dokazovania, ako aj jeho doplnenia v zmysle vysloveného právneho záveru odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení sp. zn. 5 Obo 4/2007 zo dňa 23. 07. 2008 bolo nesporne preukázané, že predmetnou zmluvou a jej dodatkami č.1 a č. 2 zo dňa 16. 03. 1995, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou právneho úkonu, bol žalobca ako objednávateľ diela v zmysle dohodnutých platobných podmienok povinný počas zhotovovania diela poskytovať finančné zálohy a to nasledovne: 4 500 000,-- Kč do 30 dní od uzavretia zmluvy. V zmysle čl. 3.2.7 **dodatku č. 1** do 17. 03. 1995- 25 000 000,-- Kč ako 1/ zálohu, do 10. 06. 1995 – 15 000 000,-- Kč ako 2/ zálohu a v zmysle čl. 3.2.7 **dodatku č. 2** ako 3/ zálohu – 5 700 000,-- Kč do 10. 06. 1995. Objednávateľ mal zaplatiť cenu diela na základe čiastkových mesačných faktúr, ktoré zhotoviteľ mal odúčtovať z poskytnutých záloh (čl. 3.2.1 dodatok č. 1 platobné podmienky). Žalobca si nesporne nesplnil zmluvnú povinnosť a nezabezpečil finančné krytie výstavby v celkovej **výške 50 200 000,-- Kč do 10. 06. 1995.**

Záväzkový vzťah medzi zmluvnými stranami, založený touto zmluvou, sa spravuje Obchodným zákonníkom (ďalej OBZ).

Sporové strany za podstatné porušenie zmluvy v súlade s ust. § 345 OBZ označili neposkytnutie zálohových platieb objednávateľom v dohodnutom čase (čl. 8. bod 8.2. zmluvy), čo je dôvodom na odstúpenie od záväzku (§ 344 OBZ), prípadne vznik práva dočasného prerušenia plnenia zmluvy zo strany zhotoviteľa, ktorý bol porušením záväzku - neposkytnutím finančného krytia objednávateľom nepochybne dotknutý, t. j. bola mu znemožnená realizácia diela, a to až do doby odstránenia príčin prerušenia prác zo strany žalobcu (čl. 8. bod 8.1.písm. b/ a c/ zmluvy).

Žalobca ani dodatočne neodstránil príčinu prerušenia prác, t. j. neposkytol zálohové platby v dohodnutej výške, dôvody prerušenia realizácie diela nepominuli a tento stav pretrvával aj v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu, a preto práce na stavbe neboli obnovené vôbec, čo medzi zmluvnými stranami nie je sporné. K zmene zmluvy ohľadne vykonania diela, resp. dokončenia diela, ako aj dohodnutých platobných podmienok financovania stavby v zmysle čl. 9 bodu 9.2. zmluvy medzi sporovými stranami nedošlo. Neschopnosť žalobcu splniť si zmluvnú povinnosť - zaistiť financovanie stavby, nesporne vyplýva i z poskytnutej podpory vo výške 40 012 000,-- Kč (čo predstavuje dohodnutú cenu

diela), na realizáciu stavby zo strany Štátneho fondu životného prostredia ČR, ktorú pre insolventnosť nesplatil v zmysle dohodnutých podmienok o poskytnutí podpory (pôžičky) a žalovaný bol povinný z titulu ručiteľského záväzku plniť za dlžníka peňažný dlh, t. j. za žalobcu v prospech fondu.

V spornom prípade žalovaný neporušil zmluvný záväzok tak, ako to tvrdí odvolateľ v odvolaní, ktorý práce v súlade s čl. 8 bodu 8.1. písm. b/ zmluvy pozastavil pre podstatné porušenie zmluvy objednávateľom podľa bodu 8.2., a preto nevznikla povinnosť zhotoviteľovi bezvýhradne pristúpiť na základe bodu 8.1. písm. a/ zmluvy na podmienky stanovené v **dodatku č. 3**, ktorý žalobca predložil až 17. 10. 1995, kedy už bol v omeškaní so splnením finančných preddavkov.

Podľa § 550 OBZ objednávateľ má ex lege oprávnenie kontrolovať vykonávanie diela. Ak objednávateľ zistí, že zhotoviteľ vykonáva dielo v rozpore so svojimi povinnosťami, je objednávateľ oprávnený dožadovať sa toho, aby zhotoviteľ odstránil vady vzniknuté vadným vykonávaním a dielo vykonával riadnym spôsobom. Ak tak zhotoviteľ diela neurobí ani v primeranej lehote, mu na to poskytnutej a postup zhotoviteľa by viedol nepochybne k podstatnému porušeniu zmluvy (§ 345 OBZ), je objednávateľ oprávnený odstúpiť o zmluvy. Žalobca v prípade nekvalitne vykonaných prác, ako to tvrdí v odvolaní, nepostupoval podľa cit. ustanovenia a ani nevykonával kontrolu prác v zmysle čl. 4 bod 4.2 zmluvy a ani nepreukázal, že využil právo odstúpiť od zmluvy do prerušenia prác zo strany zhotoviteľa. Všetky zápisy ako aj vzájomná korešpondencia medzi zmluvnými stranami, ktoré uvádza v odvolaní (čl. 404), ako dôkazy k uplatnenej škode boli uskutočnené v čase, keď už svojím konaním, resp. nečinnosťou porušil podstatným spôsobom zmluvný záväzok a zhotoviteľ nemohol dielo pre nedostatok finančných prostriedkov dokončiť, resp. zrealizovať v dohodnutom termíne o čom bol zo strany zhotoviteľa upozornený, čo vyplýva už zo zápisu z kontrolného dňa z 18. 09. 1995 a možnosti prerušenia prác. Zodpovednosť za vady diela zhotoviteľom je daná v zmysle § 560 ods. 2 OBZ a čl. 5 zmluvy, v prípade odovzdania diela a riadne reklamovanej vady.

Tvrdenie žalobcu, že zhotoviteľ diela (úpadca) nerealizoval stavbu v súlade s projektovou dokumentáciou, a preto pristúpil k dočasnému prerušeniu finančného krytia diela, a to dňom 18. 09. 1995 nemá právne opodstatnenie, pretože už v tom čase bol sám

v omeškaní s poskytnutím záloh na realizáciu diela viac ako 3 mesiace (posledná splátka 01. 06. 1995).

Taktiež je potrebné obsah zmluvy o dielo bod 1.2. posudzovať spolu aj s jej dodatkami č. 1 a č. 2, ktoré sú podpísané obidvomi sporovými stranami a sú neoddeliteľnou jej súčasťou. Povinnosť zhotoviteľa vykonať dielo na svoje náklady súvisí v spornom prípade s dohodnutými platobnými podmienkami – poskytovaním zálohy objednávateľom na cenu diela zhotoviteľovi podľa bodu 3.2.7 dodatku č. 1 a č. 2 zmluvy. Objednávateľ jednoznačne prejavil vôľu poskytnúť spolupôsobenie pri plnení záväzku a neposkytnutím zálohy znamená z jeho strany podstatné porušenie zmluvy s právnym následkom uvedeným v čl. 8 bod 8. 1 písm. b/ a c/. Jedná sa o platné a záväzné právne úkony.

Námietka odvolateľa týkajúca sa spochybňovania vykonania dôkazu svedeckými výpoveďami, resp. jeho požiadavka o doplnenie dôkazu, ohľadne správnosti posúdenia účinného odstúpenia od zmluvy zhotoviteľom je irelevantná, pretože prvostupňový súd dospel k právnemu záveru, že zo strany V., a. s., nedošlo k platnému odstúpeniu od zmluvy vzhľadom na spochybnenie vierohodnosti zápisu z kontrolného dňa z 18. 09. 1995 a zápisnice zo dňa 19. 09. 1995 a priloženej prezenčnej listiny, čo je v súlade s doteraz prezentovaným názorom žalobcu.

Podľa § 373 OBZ, kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinností bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť. Zodpovednosť za vzniknutú škodu, ktorej výška musí byť poškodeným preukázaná je daná len vtedy, keď je v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti zo záväzku. Právo na náhradu škody sa poškodenému nepriznáva, ak nesplnenie povinnosti bolo spôsobené konaním poškodenej strany alebo nedostatkom súčinnosti, na ktorú bola poškodená strana povinná (§ 376 OBZ). Nedostatok súčinnosti zo strany žalobcu - neposkytnutie zálohových platieb v zmysle zmluvných platných podmienok, vylučuje omeškanie žalovaného so splnením diela v dohodnutom termíne (§ 365 OBZ) a povinnosti nahradiť uplatnenú škodu, ktorej výška reálne nebola preukázaná.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu, že v spornom prípade neboli kumulatívne splnené zákonné predpoklady na náhradu škody s poukazom

na ust. § 373 a nasl. OBZ, t. j. protiprávny úkon, vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody. Keďže nie je daná zodpovednosť dlžníka za škodnú udalosť, nemôže sa veriteľ úspešne domáhať ani ušlého zisku, ktorý by bol dosiahol, keby nebola nastala škodná udalosť.

Námietka žalobcu ohľadne povinnosti súdu vyhodnotiť všetky dôkazy ním predložené, nemá oporu v ust. § 132 O. s. p. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy SR). Prečo súd nebral zreteľ na znalecký posudok, ktorý si dal žalobca vypracovať, nesporne vyplýva z odôvodnenia rozsudku a zisteného skutkového stavu, keďže neboli splnené zákonné predpoklady na náhradu škody v zmysle § 373 a nasl. OBZ. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a rozsudok bol vyhlásený podľa založenej zápisnice o verejnom pojednávaní zo dňa 14. 12. 2009 (čl. 373) v súlade s ust. § 156 ods. 1 O. s. p. a žalobca po vyhlásení rozsudku uviedol, že podá opravný prostriedok voči vyhlásenému rozsudku, t. j., že žalobca bol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p., pojednávanie bolo vyhlásené za skončené a bol poučený o opravnom prostriedku v zmysle § 204 ods. 1 O. s. p.

Odvolačí súd nepriznal žalobcovi oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za podané odvolanie. V danom prípade neboli splnené podmienky pre postup podľa § 138 ods. 1 O. s. p. Zákoným predpokladom pre priznanie oslobodenia od povinnosti platiť súdny poplatok sú osobné, majetkové a rodinné pomery, ktoré musí žiadajúci účastník vierohodným spôsobom preukázať a zároveň, aby sa nejednalo o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva alebo bránenie práva účastníka, ktorý žiada o oslobodenie. Žalobca nepredložil žiadne doklady, preukazujúce jeho majetkové pomery, ktoré by zakladali dôvod pre oslobodenie od platenia poplatku za odvolanie. Vzhľadom na to, že žalobca je právnickou osobou a i v prípade preukázania nedostatku finančných prostriedkov, neznamená to, že jeho majetkové pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 219 O. s. p. napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p., keďže si úspešný žalovaný neuplatnil žiadne trovy konania, neboli mu priznané.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. júna 2011

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová